

S K E M I

Ein eldri kona hoyrði ein smádrong banna, og hon segði strangliga við hann:

— Hvat heldur tú, mamma tín hevði sagt, um hon hoyrði teg nú?
— Hon hevði verið glað, tí hon hefur verið deyv tey sístu 10 árin.

— Tað er sjáldan ein vaknar og er viðgítin.

— Ja, — sum oftast droymir ein seg viðgítan, men so vaknar ein.

SPURNINGAR

1. Nær er krossmessa?
2. Hvussu nógvur kvinnur eru í donsku stjórnini, og hvussu eita tær?
3. Nær vórðu bíbilsku bókurnar og skrivini savnað saman í núverandi bíbliu?
4. Hvussu nógvur seyður er í Føroyum?
5. Hvussu nógvur avtoftaðar bygdir eru í Norðuroyrum?

(Svarini eru at finna aðrastaðni á síðuni).

Til gamans —

1. TRÆ—
2. HUNDA—
3. KNÍVS—
4. TRI—
5. SILDA—
6. LANG—
7. KAVA—

Í staðin fyri stríkuna verður sett eitt orð, sum saman við orðinum til vinstri, verður til eitt nýtt orð. Týðningurin av nýggja orðinum skal vera:

1. Brenni, 2. Oleynaði, 3. Hvasst, 4. Á rokning, 5. Ílát, 6. Ættarmaður, 7. Óveður.

Menniskju og meiningar —

Hollywood — ein »svindulbutikk«.

Enski professarin í máli og bóka-mentan Isaacs sigur um eina vitjunarferð, hann hefur gjørt til Hollywood, at tað var hitt ræðuligasta, hann hevði upplivað. Henda svindulbutikkinn ynsk-ir ikki at gera filmdir, ið eg og tú halda av. Filmmennirnir har eru illir um, at vit halda av filmum, ið eru gjordir av »forbannaðum« útlendingum. Einasti máti at fara um útlendingar, er at keypa teir. So fara europeisku filmstjornurnar til Hollywood, og stutt aftaná eru tær horvnar. Professarin hevði í Hollywood spurt, hví teir ikki gjordu filmdir til tey 5 pst'ini av áskoð-aranum, ið hava áhuga fyri góðum filmum. Svarið var: Hví skulu vit gremja okkum um 5 pst., tá ið vit hava 95 pst. av øllum »toskunum« í heiminum aftanfyrri okkum!

Svar: 1. 3. mai, 2. 2 — Lis Groes Bodil Koch, 3. Umleið 400 ár eftir Kristi føðing, 4. Umleið 70.000, 5. 4 — Blank-skáli, Skarð, Skálatoftir og Fossá.

Minnisstubbar

Bretar senda framvegis hóp av hermonnum, flogforum, stíðsvognum, maskinbyrsur og øðrum skotvápnum til Kypern fyri at trýsta fólkíð og kúga fría vilja manna. Teir vilja ikki lata hesa herstoð frá sær; men verja hana, kosta hvat tað vil.

Tað var hesar somu Bretar, tjóð-veldisflokkurin á sinni bað um at hjálpa sær við at fáa beint burtur dansk herskip (NB! ikki polititið!) av Klaksvík; teir ontu ikki aftur, men tað høvdu tjóðveldismenn heldur ikki ventað. Teir vitstu fullvæl, at úteftir vóru teir til tað turra grín; men tað gjordi einki, teir skuldu so ongær at-kvøður hava í Onglandi, Íslandi ella Noreg.

VALDEMAR LÜTZEN

Telf. 1020 Thorshavn.

Men innlendis vónaðu teir, at teir kundu freista nakrar veikar salir og slík, ið ikki duga at hugsa einsamall — taí var jú endamálið, sjálvt um vinningurin í at spekulera í idiotismu ofta er ógvuliga ivingarsamur. X.

VISDÓMSORÐ

Ein mentað kvinna er ein kvinna, ið einans tveitir reinar tallerkar í hovdið á manninum.

Fransiskanar-systrarnar og studningur

Eftir tí blóðini hava sagt frá, hefur ein havt frænrir av, at tað frá katolikkunum hefur verið um sókn inni hjá Havnar býráð um at fáa studning (stuðul) til barnagarð. Og í býráðnum hava verið ymskar hugsanir, um tað er rætt at veita umsókta stuðul ella ikki. Fyrstur tók Jógvan á Dul til orða í almennum blað, har hann so harðliga mótmælti at geva almennan stuðul til nevndu umsökjarar (katolikkarnar).

J. á Duls mótmælisgrein hefur ikki verið væl umtókt av øllum, og er tað serliga ein, ið nevnrir seg S. M. Justinussen, ið nevnda mótmæli er fallið sum ein hella fyrri bróstið. Eg ætli mær ikki at taka dagar ímillum harrarnar Dul og Justinussen; men eg tori siga so mikið, at ikki átti nakar rættshugsandi protestantar at tikið hansara mótmæli upp við tí orðalagi tað er. Fyri at venda aftur til sjálvt málið, hvør vítt tað er rætt at veita stuðul til katolskan barnagarð, kann tað verða sagt, at um tað skuldi verið jattað katolikkum,

hefur ein og hvør annar trúðar-flokkur sama rætt — og sum skal verða — hvar flóta vit tá?

Tygum harra S. M. J., tygum royna at bera so í band, at fólk skal fáa varhugað av, at tygum eru ein heilur vísindarmaður og ein sálarligur profetur.

Men eingin er tó so fullkomin, at honum ikki torvar leiðbeining, og skal eg tí leggja tygum tey ráð, at um tygum eru fallin tann katolska vegin og hava fingið katolskan ham utan á tygum, so í Harrans friði, men lat vera vit at eggja vinum og kenningum at ganga somu leið. Vit protestantar, vi thava barnagarð, vit eiga skúlar vit eiga kirkjur, og tað gevur okkum rætt til at nora um.

— At okkara barnagarður og okkara skúlar ikki eru so mikið útbúgvnrir, at teir kunnu fevna so víða, sum tørvur er á, er kanska rætt nokk; men so er tað skylda teirra, ið hesi áhugamál eiga at røkja, at fáa skipað so fyrri, at okkara barnagarðar og skúlar kunna fevna so víða, sum krøv tíð arinnar krevja tað, og at eingin samfelagsborgari verður misrøktur. Men fyrri alt í verðini eiga vit protestantar ikki at nora um nakað, sum hefur lyndi til at plika hornasteinin undan okkum, protestantum (ella okkum, ið byggja á ta luthersku læruna). Eg kann minnst, tá ið Videro prestur fyrri sløkum trimum árum síðani um-røddi hin føroyska skúlan, og um hin katolska skúlan sum ein av-leiðing.

Tá reisti hesin sami S. M. J. seg sum úlvur í roði fyrri at bera í botnflaka fyrri tann katolska skúlan utan at skilja eitt mukk av tí, ið Videros skrivning veruliga bendi

á. Av hesum sæst, at hr. Justinussen er litaður av katolskum trúðar-anda, og má sigast at vera anda-liga vilstur. Um tygum, hr. Justi-nussen, trúgva tí, at katolikkarnir eru komnir higar til landa fyrri at fjálga um landsins børn og skúlar, tí tey livdu í óvitsku og skilaloysi, so trúgva tygum skeivt og eru vorðin blindur á hesum øki. Tí um slíkt lá teimum fremst á hjarta so høvdu teir verið verandi í teim katolsku londunum, har tað er nógv meira tørvur á at bota um skúlskapin enn her hjá okkum. Nei, tað er einki av hesum, sum er fremsta mið og mál teirra. Tað eru prógv enn nú á døgum um ta mótstöðu, protestantar móta í teimum katolsku londunum. — Protestantisma merkir ta protest, ið var lögð móti rómarkirkjun í 16 öld. Og hetta mótmæli kann vit fullum rætti standa við makt tann dag í dag.

Tað kann tí ikki vera nokur orsök til, at protestantar — og tá allraminst hjá teimum, ið byggja á ta lutherisku læruna — at nora um katolikkarnar. Nei, latum okk-um einans lígva um tað, ið hoyrir til læru vára. Tóku protestant-arnir læru av kristinlívi hins mikla slóðarans, hvør maður Martin Luther var, so høvdu teir nógv mikið av sálarligari føði til at kunna ognast tær ævigu bú-staðir. Protestantar hava sanniliga nógv at takka Lutheri fyrri, tí hann mátti líða nógv fyrri ta kristinlæru, vit í dag eiga. Soga hans er ein bardagi uppá liv og deyða. Martin Luther andaðist í 1546, og tey seinastu orð, ið hann skrivaði, vóru hesi: »Vit eru biddarar, tað er satt.«

D. J. Sørensen.

Sjálvstýri - men . . .

(Framh. av 3. síðu)

stýrissetan). Hetta váttrar, at støðið er ábyggiligt, og at nógv kann vinnast, um fram verður farið hó-liga.

Javnaðarmenn hava tó alla tíð-ina hildið fram, at vit ikki undir nøkrum umstøðum skulu fara undir at fremja yvirtøku, ið á nakran hátt áleggja okkum slíkar fíggjarligar byrður, ið koma at nerva hitt arbeiðandi fólkíð, hini peningaliga minni mentu. Tað er einki gagn í nakrari yvirtøku, um livilíkindini, orsakað av harav standandi nýggjum peningaligum útreiðslum, verða skerd; tí fremsta endamálið má altíð vera, at øll skulu liva væl og virðiliga í landinum; men tað gera ikki øll í løtuni; tað eru framvegis alt ov mong heim, ið eru alt annað enn peningaliga væl tryggjað, og sum longu nú hava ilt við at bera tær fíggjarligu byrður, ið teimum eru álagdar fyrri at halda samfelags-hjólinum malandi.

Útreiðslurnar økjast í stórum við yvirtøkunum. Í 1948, tá heimastýrislógin kom í gildi, var fíggjarættan lótingsins umleið 5 milj. kr. Nú nærkast vit 14 milj.

Afturat hesum letur danski staturin umleið 11 milj. kr. árliga.

Vert er at minnst til, at sjálvt um vit hava t. d. yvirtikið bæði havna- og vegbygging og einsara-allir hava alt ræðið á hesum øk-um, so hava vit við vølvild Dana fingið eina skipan í lag, hareftir staturin ber fjórðapartin av útreiðslunum, ið standast av hesum málum. Somuleiðis hefur verið og er við øðrum málum, ið yvir-tikin eru.

Ymsar yvirtøkur hava verið okkum til óbótaliga niðurløgu. Eitt nú »bolig« ella húsabygging. Við ikki at hava havt yvirtikið hetta mál kundu vit eins og Danir og Grønendingar havt atgongd til lagalig og ódýr lán til húsabygging. Afturgjaldingin av slík-um lánnum fellur yvir umleið 60 ár. Men yvirtøkan er framd; vit eru útístogdir og hava einki at seta í staðin.

Tað er tí eyðsæð, at sætt sjálv-stýri, ið av sonnum verður fólk-inum til gagns o gframa, vinna vit einans við at fara lagaliga fram, so fólkíð stigvíst búast til at taka við ræðinum av og ábyrgdini yvir øllum málum, ið vit eiga heimild til í heimastýrislógini.